

SALTÄREN

SALTSJÖBADENS FÖRSAMLINGSBLAD

NR 6 2018

DAN FÖRE DAN...
Julevangeliet i sång och drama

JUL
i Saltis

**TRENDER
I TIDEN**

**PEPPARKAKOR
OCH GRANRIS**

NYTT LJUS ÖVER
kungarna

**EN FLICKA ÄR FÖDD JULDAGSMORON FRUKOST JULGRANSPLUNDRING INSAMLING
NYÅRSBÖN JAZZ MADELAINE WIBOM JUL PÅ FÖRSKOLAN INSTAGRAM IDEELLKYRKA**

Nu är det jul igen!

Vi tolkar alltid händelser och berättelser utifrån oss själva. Utifrån våra egna erfarenheter, kunskaper och känslor. Men de ändras som bekant hela tiden. Och tur är väl det. En berättelse kan därför ge nya impulser från gång till annan.

I våra kyrkor kommer julevangeliet att berättas igen. Med musik. Med ord. I drama. Varför inte ta del av det utifrån dina erfarenheter? Dina tankar. Dina känslor. Du hittar alla konserter, julspele och gudstjänster i denna tidning.

*I detta nummer får du också följa med till förskolan Nyckelpigan där vi gjort ett stopp för att känna av julstämningen. Just julstämning flödar det av i julspelet som blivit en tradition för många i Saltsjöbaden. Dagen före julafton fylls kyrkan med julens glada budskap och de traditionella julsångerna. Vi uppmärksammar också att den nya belysningen i kyrkan ledde till upptäckten av ett nytt budskap i målningarna på korvalvet. Det, och som det heter, mycket mer väntar i tidningen...
God jul önskar redaktionen!*

SALTÄREN

Ansvarig utgivare: Thomas Arlevall **Korrektur:** Lisbet Wennerström **Grafisk form:** september
Tryckeri: Typografiska Ateljén **Foto framsida:** Arkiv/Unsplash

Saltsjöbadens församling

Adress: Kyrkplan 2, 133 34 Saltsjöbaden **Tel:** 748 19 00
E-post: saltsjobaden.forsamling@svenskakyrkan.se **Webb:** svenskakyrkan.se/saltsjobaden
Sociala medier: facebook.com/saltsjobaden, twitter: @merasaltis instagram: @merasaltis
Bankgiro: 513-0976 **Swish:** 1230929885 **Saltsjöbadens Diakoni Bankgiro:** 119-3440

Thomas Arlevall
Kyrkoherde
748 19 11

Kerstin Braathen
Kyrkoherdens
assistent
Integrationsarbete
748 19 09

Carina Nilsson
Präst
748 19 12

Yvonne Iversen
Präst
748 19 13

Katja Sjölander
Kyrkomusiker
748 19 15

EvaMarie Agnelid
Kyrkomusiker
748 19 16

Ulrica Hamrin
Pedagog
Diakoniansvarig
748 19 14

Christian Olsmalm
Församlings-
assistent
748 19 37

Christina Cervin Enell
Kyrkoskrivare
748 19 00

Micke Jakobsson
Administratör
Gravören
748 19 20

Lena Brännvall
Kyrkogårdsföreståndare, Skogsö
748 19 21

Tom Hedberg
Vaktmästare
Kyrkan, Skogsö
748 19 22

Tommy Zakrisson
Vaktmästare
Kyrkan, Skogsö
748 19 02

Martina Ekdahl
Vaktmästare
Skogsö
748 19 10

Patrick Bochmann
Vaktmästare
Skogsö
748 19 23

Erika Klingemo
Förskolechef
748 19 35

Förskolan Nyckelpigan 748 19 31-34 **Ekonomi** 748 19 07
Kyrkorådets ordförande Per Jedefors, 748 19 08 **Kyrkofullmäktiges ordförande** Lars Berglund

FÖLJ SALTJÖBADENS FÖRSAMLING PÅ INSTAGRAM

På @merasaltis hittar du bilder från livet i församlingen och på Skogsö.

@merasaltis: Gotlandskonfirmanderna tävlar i bygge. Vem gör högsta kyrk-tornet av spaghetti och marshmallows?

@merasaltis: Idag, precis som alla onsdagar, har vi varit i centrum. Du möter oss där mellan kl 10.00-12.00.

@merasaltis: Kyrkan är härligt upplyst på kvällarna.

HÄNDER I JUL

**13
DECEMBER**

Luciamorgon kl 08.00 med Nacka Musikklassers vackra röster som lyser upp vintermörkret med ett gnistrande **luciatåg**. En perfekt start på dagen!

**16
DECEMBER**

Julkonsert kl 16.00 och 18.00! Njut av traditionella och nya **julsånger** med Saltsjöbadens kyrkokör, Vokalensemblen Alicia, Stockholm Concert Orchestra och solisten Paulina Pfeiffer, Entré: 150 kr (50 kr, 0-18 år).

**23
DECEMBER**

*"Och detta är tecknet för er:
ni skall finna ett nyfött barn som
är lindat och ligger i en krubba"*

Dan före dan... Herdar, änglar, Josef, Maria och naturligtvis det lilla Jesusbarnet. **Julevangeliet** tar form i drama och sång i "Julspelet i Saltis". Kom och upplev kl 15.00 och 17.00.

**24
DECEMBER**

Julafton inleds med **julfrukost**, kl 09.00 i församlingshemmet och sedan vidare in i kyrkan för **Barnens julgudstjänst** kl 10.00.

När jultidens mörkret lagt sig samlas vi till **Julbön** kl 17.00 och lyssnar till sång av Madelaine Wibom.

När juldagsmorgon glimmar samlas vi till **Julotta** kl 07.00.

**26
DECEMBER**

Pianisten och trumpetaren Stefan Gustafson med vänner drar igång och fyller kyrkan av **härliga jazztoner** på annandagen kl 16.00.

**25
DECEMBER**

Det nya året börjar med Festmessa kl 16.00 med klangfull **trombonmusik** med Mats Agnelid.

Mässa, julpsalmer och körsång. En **uppskattad tradition** är att avsluta julafton med Midnattsmässa kl 23.00.

**31
DECEMBER**

Det gångna året avslutas med **klockringning** och vacker mediativ stämningsfull musik med violinisten Katarina Bengtsson Dennis under Nyårsbönen kl 17.00.

**1
JANUARI**

**13
JANUARI**

Dansa ut julen och slänga ut granen under **julgransplundring** kl 14.00 i församlingshemmet.

Tips: Ladda ner appen Kyrkguiden i din telefon för information om andakter/gudstjänster/mässor.

I Uppenbarelsekyrkan om inget annat anges.

Juldagsmorgon

Vi sjunger dem om och om igen, julsalmerna. De har en förmåga att skapa en speciell känsla som vi förknippar med det som hör julen till.

När juldagsmorgon glimmar får vi sjunga med i psalmerna.

Juldagen 25 december kl 07.00 Uppenbarelskyrkan, Julotta, Carina Nilsson, präst, Filip Hamber, solist.

Foto: Unsplash

JULAFTON X4

TRADITIONER är älskade för att de bär våra drömmar och vår längtan. I centrum för julens traditioner finns ett litet barn.

Julafton i Saltsjöbaden inleds med en *Drop in-julfrukost*, en enkel frukostgemenskap i församlingshemmet och sedan vidare in i kyrkan för *Barnens julgudstjänst*. När eftermiddagen övergår i kväll samlas vi till *Julbön*, där vi får lyssna till

sång av Madelaine Wibom. En uppskattad tradition är att avsluta julafton med *Midnattsmässa*. Mitt i natten lyssnar vi till

välkända julsånger framförda av ensemble ur Saltsjöbadens kyrkokör och Vokalensemblen Alicia och firar mässa.

Julafton 24 december

09.00–10.00 Församlingshemmet, Drop in-julfrukost.

10.00 Uppenbarelskyrkan, Barnens julgudstjänst, Yvonne Iversen, präst.

17.00 Uppenbarelskyrkan, Julbön, Carina Nilsson, präst, Madelaine Wibom, solist.

23.00 Midnattsmässa, Uppenbarelskyrkan, Thomas Arlevall, präst.
ensemble ur Saltsjöbadens kyrkokör och Vokalensemblen Alicia.

Foto: Unsplash

ANNANDAG JUL

Annandag jazz

På annandagen fylls kyrkan av jazz, när pianisten och trumpetaren Stefan Gustafson med vänner drar igång den traditionsenliga "Jazz i jul".

Annandag jul 26 december kl 16.00 Uppenbarelskyrkan, Jazz i jul Yvonne Iversen, präst, musik med Stefan Gustafson m fl.

Foto: Arne Hyckenberg

NYÅRSAFTON/NYÅRSDAGEN

2018 GÅR ÖVER I 2019

Det gångna året avslutas med vacker meditativ stämningsfull musik under *Nyårsbönen*. Violinisten Katarina Bengtsson Dennis, spelar två sonater ur *The Mystery* (Rosary) sonatas av Franz Biber. Det nya året börjar med *Festmässa* med klangfull trombonmusik med Mats Agnelid.

Nyårsafton 1 december

17.00 Uppenbarelskyrkan, Nyårsbön med klockringning, Gillis Simonsson, präst. Katarina Bengtsson Dennis, violin, Peter Lönnerberg, orgel.

Nyårsdagen 1 januari

16.00 Uppenbarelskyrkan, Festmässa Carina Nilsson, präst, Mats Agnelid, trombon.

KONSERT

JULKONSERT X2

EN SPRAKANDE julkonsert med både traditionella och nya julsånger väntar den tredje advent.

Njut när Saltsjöbadens kyrkokör och Vokalensemblen Alicia tillsammans med Stockholm Concert Orchestra och solisten Paulina Pfeiffer sprider julstämning.

Allt under ledning av EvaMarie Agnelid och Katja Sjölander,

Söndag 16 december

16.00 och 18.00 Uppenbarelskyrkan, Julkonsert
Entré: 150 kr (barn 0-18 år 50 kr)
Förköp: Synsam Saltsjöbaden.

Foto: Unsplash

DANS KRING GRANEN

JULGRANS-PLUNDRING

KOM och dansa ut julen, hälsa på tomten eller blir det Knut som kommer på besök, innan granen "plundras" och slängs ut.

Söndag 13 januari

14.00-15.30 Saltsjöbadens församlingshem
Julgransplundring, ingen anmälan behövs.

Foto: Arne Hyckenberg

Dan före dan...

Julspelet i Uppenbarelsekyrkan är en tradition för många i Saltsjöbaden. Dagen före julafton fylls kyrkan med julens glada budskap och de traditionella julsångerna.

TEXT OCH FOTO: ARNE HYCKENBERG

Bilderna är från julspelet 2017.

–Det är den klassiska berättelsen kring Jesu födelse. Den görs i kyrkan med både professionella musiker och glada amatörer. De medverkande är i alla åldrar, från de små barnen till de som är mycket äldre. Det är barnkör, konfirmander och frivilliga. Vi får följa Maria och Josef, herdarna och de vise männen, när de följer stjärnan som lyser starkt och klart på vägen till stallen, där Jesusbarnet ska födas, säger Ulrika Hamrin, regionsvarig för julspelet.

–Julspelet är mycket välbesökt. Om man fyller två föreställningar, dagen innan julafton vet man att det är mycket populärt. De som kommer är alltifrån vana kyrkobesökare till dem som kommer för att man vill känna julstämningen. Känner man inte att det är jul innan man kommer, gör man det absolut efteråt.

JULSPELEN HAR EN lång tradition i Saltsjöbaden. Det är faktiskt lite svårt att få svar på exakt när det började. Sanna Vallgren växte upp i församlingen och minns julspelet sedan hon var barn.

–Jag var med första gången 1967, när jag började i barnkören. Då var Berit Berthling Pettersson församlingens organist. På den tiden var

Sanna Vallgren växte upp i församlingen och minns julspelet sedan hon var barn. På sjuttioalet spelade hon Maria några uppsättningar. Ett år blev en bild där Sanna är Maria vykort.

det ett ganska litet spel och det var bara barn som medverkade. På sjuttioalet, när jag var lite äldre, hade det utvecklats en del. Då var det tonåringar med och de medverkande hade specifika roller. Jag spelade Maria några år i rad. Det var när Dagny Kronlund hade ansvar för julspelet. Ett år dök det plötsligt upp ett vykort med mig som Maria. Det var lite roligt, även om ingen hade frågat mig om det, säger Sanna Vallgren.

FREDRIK SPARRMAN är en av dem som varit med många gånger i julspelet. För honom har det blivit ett sätt att starta julen.

–Det är nog tio år på raken jag varit med nu. Jag sjöng i Saltsjöbadens kyrkokör och de behövde sångare till julspelet. Jag har sjungit *O Helga Natt* som Josef, men jag har också haft rollen som värds-

husvärden och som en av de visa männen. För mig betyder det väldigt mycket att vara med. Mitt i all julstress, som är i december, med mat, julklappar och annat, är det som en frizon. Där får jag botten i mig själv och reflektera över vad julen egentligen handlar om. Det är en av de bästa kvällarna på året med mycket värme med alla barn, underbara änglar och umgänge mellan generationerna. Man känner att nu är det jul. Efter julspelet har vi som tradition att alltid åka hem och provsmaka skinkan, säger Fredrik Sparrman.

LINDA LINNÉ ASKER är utbildad musikalartist. Ända sedan hon flyttade till Saltsjöbaden med sin familj har julspelet varit en viktig del av julen.

–Det är en jättehärlig tradition. Jag brukar vara med och sjunga

solo. Ett år var det i rollen som Maria. I år sjunger jag sången *Himlen i min famn*, som framförs i början av julspelet. Den sången lyfter berättelsen tycker jag. Det bästa med julspelet är att det, med fantastisk sång och spel, befäster innebörden i att fira jul. Jag prioriterar att vara med därför att det är värt så mycket. De flesta som kommer brukar tycka att det är jättefint med kläderna,

Christian och Anna Rutz, med barnen Carl Axel och Tora inleder julen med att lyssna till julspelet varje år.

änglarna och barnen, säger Linda Linné Asker.

BLAND DE MÅNGA som gjort julspelet till tradition finns Christian och Anna Rutz, med barnen Carl Axel och Tora.

–Sedan vi flyttade till Saltsjöbaden 2004, har vi gått på julspelet alla år vi haft möjlighet. Det är ett trevligt sätt att inleda julen. Vi är inte någon superreligiös familj, men det är en fin tradition. Vi firar ofta jul med barnens mormor och morfar och ibland med min far och hans fru. Då brukar de också följa med till kyrkan. Det bästa med julspelet är mixen av amatörer från församlingen och att man samtidigt lagt krut på att ha duktiga musiker och professionalism, säger Christian Rutz.

Fotnot: Julspelet framförs den 23 december kl 15.00 och 17.00 i Uppenbarelsekyrkan, fri entré.

TEODOR

ELSI

EMIL

FRED

Julen närmar sig med stormsteg. Saltaren gjorde ett stopp hos förskolan Nyckelpigan för att känna av julstämning bland barnen på förskolan.

PEPPARKAKOR OCH DOFTANDE GRANRIS

TEXT OCH FOTO: ARNE HYCKENBERG

På förskolan Nyckelpigans avdelning Duvan har det bakats pepparkakor inför julen. Det råder lite delade meningar om vad som är godast att äta, de färdiga pepparkakorna eller själva degen. Förmodligen blir det lite av varje för de flesta av barnen.

I ATELJÉN jobbar man med julpyssel. Ett av förra årets pyssel, som barnen är mycket stolta över, hänger på en av väggarna. Det är en mobil med pepparkaksfigurer av papper och ett rött snöre som binder samman dem.

I år har barnen broderat kuddar och blivit experter på de olika stygnen: slalom, upp och ned och sicksack. Vem vet, kanske kommer många av de fina kuddarna att ligga väl inslagna under julgranen om några veckor.

Pepparkaksbaket och de broderade kuddarna är bara startskottet för en mängd aktiviteter på förskolan inför julen. Snart ska det klippas, klistras och målas. Kottar

kommer att förvandlas till vackra julgranar och toarullar blir utmärkta julljusstakar.

EN ANNAN HÖJDPUNKT inför julen är förskolebarnens luciatåg i kyrkan. Det tränar barnen mycket inför. Då är det också julbasar med varmkorv. Adventsträdgården är en lite lugnare aktivitet för barnen. Här får man gå in i en spiral av granris och fler och fler ljus som tänds till lugn musik. Det doftar av ljusen, granriset och av äpplen. Här får man sitta en stund och titta, lyssna och känna julstämningen.

FÖRSKOLAN NYCKELPIGAN

Saltsjöbadens församling driver förskolan Nyckelpigan som arbetar med en unik profil: natur, musik och andlighet. Nyckelpigan rymmer avdelningarna Pingvinen, Duvan, Pandan och Lammet.

Läs mer på www.forskolannyckelpigan.se

TEODOR

»Det bästa med julen är paketen. Jag har önskat mig en dräkt som man klär ut sig i. Det är en leoparddräkt. Jag gillar leoparder. Vi äter tomtengröt och vi träffar jul-tomten hos mormor och morfar. En annan sak som är rolig på julen är att ha snöbollskrig. På förskolan gör vi julgrejor och bakar pepparkakor. Det är roligt att äta degen och pepparkakorna.«

EMIL

»Vi på Duvan brukar göra julgrejor när det är julpyssel. Vi har gjort kulor som vi satt bandage på och sedan målat röda och gröna. Vi har också gjort stjärnor med band på som man kan hänga i julgranen. Sedan ska vi vara med i Luciatåget i kyrkan. Jag har önskat mig en radiostyrd bil i julklapp. Jag har redan flera fidget-spinners, så det önskar jag mig inte. På julen brukar det alltid komma en lastbil till oss med julgranen.«

ELSI

»Det roligaste med julen är att få presenter. Jag har önskat mig ett halsband och verktyg: såg, hammare och spikar. Jag vill spika något. Den godaste julmaten är köttbullarna. Jag brukar vara med och klä julgranen. Det kommer en tomte också.«

FRED

»Det roligaste med julen är att pynta julgranen. Vi brukar träffa våra kusiner på julen. Det är roligt och vi brukar ge varandra presenter. I år ska dom få ett bus (som är hemligt) Luciatåget i kyrkan är också roligt, men det är sista gången innan jag börjar på Zebran. Då är jag för gammal att vara med. Jag önskar mig en polisdräkt och en polisbil, eller polismotorcykel, som man kan sitta i.«

Med den nya belysningen i kyrkan kan man se de tre kungarna och människoskaran omkring dem på korvalvet tillbe, men inte mot Guds tron högst uppe i valvet, som man tidigare trott. Man kan nu se att de istället tillber vända mot stallet i Betlehem.

De visar vägen till stallet

NYTT LJUS ÖVER KUNGARNA

I advent förra året fick Uppenbarelsekyrkan ny belysning. Detta ledde till upptäckten av ett nytt budskap i målningarna på korvalvet.

TEXT OCH FOTO: ARNE HYCKENBERG

Den nya belysningen har glatt många, eftersom det tidigare var ganska dunkelt i kyrkan. Inte minst den nya belysningen över bänkraderna har gjort det lättare att se texten i agendor och psalmböcker. Förutom de rent praktiska fördelarna, ser man nu den vackra konsten i kyrkan mycket bättre. Detta har lett till upptäckten av ett budskap, som man tidigare inte känt till, i målningarna på korvalvet.

TOMMY ZAKRISSON är vaktmästare i församlingen och en av dem som guidar besökare i Uppenbarelsekyrkan.

–Nyckeln till att förstå betydelsen är Nathan Söderbloms Uppenbarelseteologi, som består av den allmänna och den särskilda uppenbarelsen. I den allmänna

uppenbarelsen ger Gud sig tillkänna, för alla människor på jorden, i alla tider, oberoende av tid och plats. Det är därför vi har Sokrates och Platon på väggarna i kyrkan. Gud bevisar sin existens genom hjältar, förebilder, helgon och andra.

–Till höger, på korvalvet, kan vi se den himmelska härskaran av änglar. Man ser deras vingar och man ser stjärnor, som på medeltiden ansågs representera himmelska makter. Under änglarna finns Betlehems stall, som är inringat. På den andra sidan korvalvet har vi mänskligheten, sådana som vi. Längst ner bland människorna ser man Maria Magdalena. Bakom henne står två figurer med kronor i händerna och en tredje person, som håller på att ta av sig sin krona. Det är de heliga tre kungarna och det är nu det blir intressant! Änglarna på den högra

I Betlehems stall blir Gud synlig för mänskligheten i kroppslig gestalt.

sidan tillber inför Guds tron, som är högst uppe i valvet. Men vart tillber människorna? Vi har alltid trott, att de också tillber inför Guds tron, men det gör de inte. Följer man deras blickar och särskilt den bakerste kungens, ser man, att de alla tittar på Betlehems stall. Där blir Gud synlig för mänskligheten, i kroppslig gestalt. De tre kungarna och hela mänskligheten tillber alltså Gud, född i form av en människa, i Betlehem.

–Det blir ännu bättre. På vänstra sidan, under människorna, där ser vi en avbildning av Uppenbarelsekyrkan och där finns en inringning till. Det är korfönstret. Det är där altaret står, där den levande guden blir verklig för oss, i nattvardens sakrament. Det blir som en triangel, från Betlehem, över valvet, till kyrkan och tillbaka.

–De tre kungarnas dag är Trettondedagen, som på grekiska heter Epifania. Det betyder just uppenbarelse, därav namnet Uppenbarelsekyrkan. Den tanken finns inte beskriven tidigare, men är helt uppenbar när du ser det. Guiderna har nu lagt till, att en av orsakerna till kyrkans namn, förutom Uppenbarelseteologin, är att Gud uppenbarade sig för mänskligheten, på Trettondedagen, i Betlehem, när de heliga tre kungarna kom dit. Det viktiga är inte födelsen på juldagen, utan uppenbarandet, säger Tommy Zakrisson.

DEN NYA INSIKTEN om de tre kungarna är bara en av flera odokumenterade detaljer, som hittats i samband med att ljuset i kyrkan blivit bättre. Tommy Zakrisson tror att det kommer mer.

–Vi upptäcker fortfarande saker. Det är också lite av tanken med Uppenbarelseteologin, att du ska kunna

komma hit alla dagar i hela ditt liv och hela tiden upptäcka något nytt. Uppenbarelsen är ständigt pågående. Det här är en protest mot ”ljus och fräscht” i bemärkelsen förenklat och banaliserat. Här är allt istället fördjupat.

I FÖRDJUPANDET av teologin, genom konsten, ser Tommy Zakrisson en förkunnelse som är hoppfull och ljus.

–På sidorna om koret finns de fyra evangelisterna. De kommer med det glada evangeliska budskapet. Triumfkrucifixet över koret är tomt, utan en lidande Kristus, därför att, som Nathan Söderblom säger: ”vi kristna söker svaret på livets gåtor, inte i mörkret, smärtan och döden, utan i ljuset, värmen och uppståndelsen”. Alltså är det som är Kristi grav, också uppståndelsens plats, avslutar Tommy Zakrisson.

OM NATHAN

Nathan Söderblom (1866–1931) var teolog och Svenska kyrkans ärkebiskop 1914–1931. Han skrev Uppenbarelsekyrkans religiösa idéprogram.

1925 inbjöd han till ett stort ekumeniskt möte i Stockholm och Uppsala, det första i sitt slag. Av den anledningen fick han ta emot Nobels fredspris 1930.

(källor: Wikipedia och Svenska kyrkan)

–Vi upptäcker fortfarande saker. Det är lite av tanken med Uppenbarelseteologin, att du ska kunna komma hit alla dagar i ditt liv och hela tiden upptäcka något nytt, säger Tommy Zakrisson.

EN FLICKA ÄR FÖDD

I Svenska kyrkans julkampanj, som pågår från första advent till trettondedag jul, samlas pengar till Svenska kyrkans internationella arbete. I årets julkampanj lyfts de orättvisor och övergrepp som en flicka drabbas av bara för att hon är flicka.

TEXT: ANNA WAHLGREN FOTO: HELEN GOLDON/IKON

I flera delar av världen anses flickor mindre värda än pojkar. Miljontals flickor saknar egna identitetshandlingar vilket innebär att de bland annat inte kan rösta eller öppna ett bankkonto. I många länder får de inte äga land eller arva egendom. Därmed hamnar de i beroendeställning och får svårt att påverka sin egen situation. Rätten att erkännas som person påverkar tillgången till alla övriga rättigheter. Svenska kyrkans internationella arbete stödjer projekt över hela världen för att stärka flickors rätt till god hälsa, värdighet och makt över sitt eget liv.

GRACE FÖDDES på Selian Lutheran Hospital i Arusha, Tanzania. Mamma Beatrice känner sig privilegierad. Hon är tacksam för att

hon och maken har möjlighet att ge Grace den omvårdnad hon behöver. Grace fick födas på sjukhus och har en födelseattest. Födelseattesten betyder att hon senare i livet kan skaffa sig identitetshandlingar och kan rösta, öppna bankkonto, ta lån, kräva sin arvsrätt eller resa till ett annat land. I länder där registreringen av ett barn är krånglig är det många flickor som aldrig registreras, som aldrig får egna identitetshandlingar.

Redan vid födelsen avgörs flickors möjlighet att själva få bestämma över sina liv.

I DEN DEL av Tanzania där Grace är född finns stora utmaningar för flickor. Många tonårsflickor gifts bort och många blir gravida. I Tanzania tillåts skolflickor som blir gravida inte

gå i skolan varken under eller efter sin graviditet. De blir nekade den utbildning och kunskap de behöver för att göra sina röster hörda i samhället. En ung flickas kropp är dessutom inte mogen för en graviditet.

Det finns ett tydligt samband mellan tonårsgraviditet och barnadödlighet och mödradödlighet.

YTTERLIGARE en stor utmaning i området är att över 60 procent av flickorna könsstympas – trots att kvinnlig könsstympning är förbjuden enligt lag. Könsstympning är en sedvänja som kan innebära livshotande skador och ge men för livet. Lutherska kyrkan i Tanzania driver ett omfattande arbete för att stoppa könsstympningen. De religiösa ledarna i samhället, som har

ansvar för att upprätthålla kulturella traditioner, har stort inflytande över människors liv. Förändring kan ske när dessa ledare tar avstånd från könsstämpning och annat könsbaserat våld.

NÄR EN FLICKA växer upp kommer hon att se sina möjligheter expandera – eller minska. Hon blir en flicka som blir självständig och utforskar nya intressen – eller tvingas in i hushållsarbete eller blir en vara som kan bytas bort. Nyfödda Grace har möjlighet att leva ett bra liv tack vare kärleksfulla föräldrar och ett samhälle i utveckling. Genom Svenska kyrkans internationella arbete kan vi stärka flickors rätt till en god hälsa, värdighet och makt över sina egna liv.

LUSSEBULLAR OCH KRANSAR

En flicka är född är namnet på Svenska kyrkans julkampanj 2018. Insamlingen syftar till att motverka våld, förtryck och orättvisor mot flickor. Under advent samlar Internationella gruppen i Saltsjöbadens församling in pengar till kampanjen, genom ett par projekt.

– Det började med att vi bakade lussekatter som vi sedan sålde utanför kyrkan på första advent. Som alltid var det rusning och många som vill köpa lussebullarna redan innan gudstjänsten. Den andra advent, då det också var förskolan Nyckelpigans luciatåg, ordnade vi julbasar och sålde saker vi gjort. Det var stickade vantar, kransar, nybakat bröd och annat, säger Ann-Katrine Di Meo, en av medlemmarna i Internationella gruppen.

LÄS MER

Om du vill veta mer om Julkampanjen och Svenska kyrkans internationella arbete kan du läsa mer på svenskakyrkan.se/julkampanjen

INTRESSERAD AV ATT ARBETA IDEELLT I FÖRSAMLINGEN?

Kontakta i så fall Ulrica Hamrin, som är församlingspedagog med diakonala uppgifter, 076-1250714, ulrica.hamrin@svenskakyrkan.se

Stöd kampen för varje människas rätt till ett värdigt liv – ge en gåva idag!

Swisha valfritt belopp till 9001223

OMVÄRLDSSPANING

Kyrkans roll

I VÅR TID

TEXT OCH FOTO: ARNE HYCKENBERG

Samtiden ger kyrkan dess uppdrag. Det menar Mikael Kurkiala som forskar om trender i tiden:

– Men kyrkan har ett speciellt arv som bottnar i en mångtusenårig andlig tradition.

TEXT: ARNE HYCKENBERG FOTO: ARNE HYCKENBERG, UNSPLASH

Vad är kyrkans roll i vår tid? Frågan ställs hela tiden i Svenska kyrkans verksamheter, runt om i vårt land. Det handlar om en önskan att vara relevant för människor man dagligen möter. Mikael Kurkiala är forskare och arbetar med omvärldsbevakning på kyrkokansliet i Uppsala. Vid ett frukostmöt på Grand Hotell i oktober i år, berättade han om sin forskning.

–Arbetet handlar om att uttolka kyrkans tänkbara roller i den värld som vecklar ut sig under våra fötter. Det är omvärldsspaning där jag försöker ringa in samtidsens djupt strömmande existentiella klimat, det som är kyrkans omvärld och verksamhetsfält.

–Omvärldsanalys handlar om att koppla ihop data och information. Det är något vi alla gör för att orientera oss i världen. Streamingnotiser, syn- och hörselintryck, fogar vi samman till begripliga enheter, säger Mikael Kurkiala.

Hur ser då vår tids pusselbitar ut?

Mikael Kurkiala ger många exempel (se faktarutan)

–Jag tror dessa fragment är små tecken. Om man betraktar dem tillsammans växer det fram en helhetsbild. Det är symptom på ett samhällsklimat. Jag säger inte att det är dåligt, men det är något man kan borra djupare i och se vad som döljer sig bakom, säger Mikael Kurkiala.

Vilka sammanhang och strömningar kan man då se?

Mikael Kurkiala visar på flera djupgående trender i samtiden:

- Individualisering, fragmentering och avsaknad av stora berättelser.
- Globalisering och gränsupplösning. Inget som sker är begripligt utan en global kontext. Idéer, musik, kläder är allt ett resultat av globala flöden.
- Det blir mer av allt och allt går snabbare.
- Rädsla och minskad tillit.
- Nostalgi och ökad polarisering.

BESKRIVNINGEN av vår samtid och dess tankeklimat kan te sig dyster och nedslående, men Mikael Kurkiala tror ändå att det finns en viktig plats för kyrkan i vår tid.

–Kyrkan kanske inte är mitt i byn längre, som här i Saltsjöbaden. Jag tror kyrkan har en väldigt viktig roll att spela. Det är inte bara ett psykiskt, eller psykologiskt problem vi ser. Det är en andlig kris. Patrik Hagman, en ung finlandssvensk psykolog, skriver att kyrkan måste gå bortom tanken att den har tidsandan emot sig och se att det är just denna kamp som är kyrkans existensberättigande. Det tycker jag är en ganska bra formulering. Samtiden ger kyrkan dess uppdrag.

–Potentiellt tror jag att kyrkan har en mycket större roll att spela. Vi lever i en tid där avsaknad av andlighet och lugna platser är skriande. Här har kyrkan en möjlighet. Det finns andra som är bättre på underhållning och är roligare än vad vi är. Men kyrkan har ett speciellt arv som bottnar i en mångtusenårig andlig tradition. För mig är det där styrkan ligger, säger Mikael Kurkiala.

PUSSELBITAR I VÅR SAMTID

- Barnens skogsbesök har halverats under en 20-års-period fram till 2007.
- 25% av svenskarna har svårt att sova.
- Den mest populära appen i december 2015 var "7 minuters träning", som ersätter en timme och frigör 53 minuter till annat.
- Vi kan själva välja uppspelningstakten på ljud och videofiler och skruva upp tempot när vi lyssnar på ljudböcker. En vän till Mikael lyssnade i dubbel hastighet på Owe Wikströms, *Långsamhetens lov*.
- Den psykiska ohälsan ökar, framför allt bland barn och unga kvinnor, men också i ökande grad bland äldre.

■ De som är 65+ är ganska osynliggjorda och försvinner ofta i statistiken. I den här gruppen ökar den psykiska ohälsan på ett alarmerande sätt.

■ Vloggare samlar betydligt större publik bland unga än vad TV-program gör.

■ Youtubers och Influencers går omkring och filmar sig själva i olika vardagsmiljöer.

■ Barn kanske inte rör sig så mycket på gator och torg längre, men dom är inte hemma heller. De får sina influenser från andra håll.

■ Vi kastar idag dubbelt så mycket ätbara livsmedel som för 40 år sedan.

■ I Sverige väljer 95% av föräldrarna abort vid besked om Downs syndrom. I Finland är motsvarande siffra 50%. Det är en påfallande skillnad.

■ Svenskarna är långsammast i världen med att begrava sina döda. Vi är också det enda land i världen som har uttrycket, "direktare", där man går från dödsbädden till begravning, helt utan ritualer.

IDEELL

SALTSJÖBADENS DIAKONIKRETS 100 ÅR

9 maj 1918 bildades Saltsjöbadens Diakonikrets. Det diakonala uppdraget och kallelsen lever kvar ännu i dag. Saltsjöbadens Diakoni är också till för dem som frivilligt väljer att bli aktiva medverkande i arbetet, att med sina resurser ge hjälp åt andra.

Anmäl dig som frivillig till Ulrica Hamrin, tel 08-748 19 14. Bli medlem genom att sätta in 100 kr på Bankgiro 119-3440 eller bli månadsgivare genom att sätta in en valfri summa på Bankgiro 119-3440.

SVENSKA KYRKAN I UTLANDET

NÄR DU ÄR UTOMLANDS

SEMESTERRESA? Jobba utomlands? Kanske har du någon i familjen som bor utomlands eller är backpacker? Svenska kyrkan i utlandet har församlingar på drygt 40 orter.

SVENSKA KYRKAN i utlandet (tidigare ofta kallad SKUT) finns för dig på ytterligare ett hundratal platser runt om i världen. Svenska kyrkan utomlands finns för dig när du är turist, utbytesstudent,

au pair, arbetar i ett svenskt företag utomlands eller av andra skäl bor eller arbetar utomlands kortare eller längre tid.

VIA Svenska kyrkan i utlandet kan man lära känna nya vänner och uppleva gemenskap och trygghet men också, inte minst lika viktigt, dela sorg och få stöd i svåra stunder. Eller kanske bara äta en kanelbulle.

Läs mer på www.svenskakyrkan.se/

Illustration: Royne Mercurio

FÖRSKOLA

NYCKELPIGAN

Församlingen driver förskolan Nyckelpigan som arbetar med en unik profil: natur, musik och andlighet. Nyckelpigan rymmer avdelningarna Pingvinen, Duvan, Pandan och Lammet.

Läs mer på forskolannyckelpigan.se

NÅGON SOM LYSSNAR

SAMTALSSTÖD I SALTIS

Foto: Unsplash

Behöver du någon att prata med? Att få dela sina tankar med någon kan göra skillnad.

ALLA HAR SAKER och händelser som det hjälper att få prata med någon om. Då är det viktigt att det finns någon som orkar lyssna och som inte blir chockerad eller moraliserar. Inom Saltsjöbadens församling finns diakoniansvarig, präster och samarbete med Kyrkans familjerådgivning ((parsamtal för medlemmar i församlingen). Du kan också få tala med någon från församlingens Volontärgrupp som även gör hembesök. Du behöver inte vara kristen eller medlem i Svenska kyrkan och det kostar ingenting.

Har du behov av samtalsstöd?

Boka samtal via församlingens växel
08-748 19 00.

Lyssna på ...

OM DU GÅR in på svenskakyrkan.se/saltsjöbaden kan du få artiklarna i denna tidning uppläst direkt via webbsidan.

KALENDER

TORSDAG 13 DECEMBER

08.00 Luciatåg
Nacka Musikklasser
Uppenbarelskyrkan

10.30 Babysångsavslutning
Uppenbarelskyrkan

FREDAG 14 DECEMBER

19.00 Ung i kyrkan/SKU
Prästgården

SÖNDAGEN 16 DECEMBER

11.00 Gudstjänst
Carina Nilsson, präst
Saltsjöbadens sjukhus

16.00 och 18.00 Julkonsert
Traditionella och nya jul-
sånger. Saltsjöbadens kyr-
kokör och Vokalensemblen
Alicia, Stockholm Concert
Orchestra, Paulina Pfeiffer,
solist, EvaMarie Agnelid och
Katja Själander, dirigenter
Entré: 150 kr (50 kr 0-18 år)
Biljetter: Synsam Saltsjöba-
den och vid entrén
Uppenbarelskyrkan

ONSDAG 19 DECEMBER

09.00 Morgonbön
Skogsö kapell

SÖNDAG 23 DECEMBER

15.00 och 17.00 Julspel
Maria: Susanne Francett,
Josef: Johan Christensson,

medlemmar ur Kyrkokören,
musiker under ledning
av Stefan Gustafson,
konfirmander och ledare,
församlingens barnkörer
under ledning av EvaMarie
Agnelid. Regi Ulrica Hamrin.
Uppenbarelskyrkan

JULAFTON 24 DECEMBER

09.00-10.00 Drop in-
julfrukost
Församlingshemmet

10.00 Barnens
julgudstjänst,
Yvonne Iversen, präst
Uppenbarelskyrkan

17.00 Julbön
Carina Nilsson, präst
Madelaine Wibom, solist
Uppenbarelskyrkan

23.00 Midnattsmässa,
Thomas Arlevall, präst,
ensemble ur Saltsjöbadens
kyrkokör och Vokal-
ensemblen Alicia
Uppenbarelskyrkan

JULDAGEN 25 DECEMBER

07.00 Julotta
Carina Nilsson, präst
Filip Hamber, solist
Uppenbarelskyrkan

ANNANDAG JUL 26 DECEMBER

16.00 Jazz i jul
Yvonne Iversen, präst
Musik med Stefan
Gustafson m fl.
Uppenbarelskyrkan

SÖNDAG 30 DECEMBER

11.00 Mässa
Carina Nilsson, präst
Uppenbarelskyrkan

NYÅRSAFTON 31 DECEMBER

17.00 Nyårsbön
med klockringning
Gillis Simonsson, präst.
Katarina Bengtsson Dennis,
violin, Peter Lönnerberg,
orgel
Uppenbarelskyrkan

NYÅRSDAGEN 1 JANUARI

16.00 Festmässa
Carina Nilsson, präst
Mats Agnelid, trombon
Uppenbarelskyrkan

TRETTONDE DAG JUL SÖNDAG 6 JANUARI

11.00 Gudstjänst
Carina Nilsson, präst
Sjötäppan

17.00 Mässa
Carina Nilsson, präst m fl
OBS Sammanlyst till
Fisksätra kyrka

ONSDAG 9 JANUARI

09.00 Morgonbön
Skogsö kapell

18.30 Kvällsmässa
Uppenbarelskyrkan

SÖNDAG 13 JANUARI

11.00 Mässa
Yvonne Iversen, präst
Uppenbarelskyrkan

14.00 Julgransplundring
Dansa ut julen innan granen
"plundras" och slängs ut
Ingen anmälan behövs.
Församlingshemmet

ONSDAG 16 JANUARI

09.00 Morgonbön
Skogsö kapell

18.30 Kvällsmässa
Uppenbarelskyrkan

TORSDAG 17 JANUARI

09.30-12.00 Öppet hus
Babysång & café
Prästgården

16.00 Bibelseminarium
Församlingshemmet

SÖNDAG 20 JANUARI

11.00 Mässa
Carina Nilsson, präst
Uppenbarelskyrkan

ONSDAG 23 JANUARI

09.00 Morgonbön
Skogsö kapell

18.30 Kvällsmässa
Uppenbarelskyrkan

TORSDAG 24 JANUARI

09.30-12.00 Öppet hus
Babysång & café
Prästgården

18.00 Stillhet & Ro
Skogsö kapell

SÖNDAG 27 JANUARI

11.00 Mässa
Carina Nilsson, präst
Uppenbarelskyrkan

ONSDAG 30 JANUARI

09.00 Morgonbön
Skogsö kapell

18.30 Kvällsmässa
Uppenbarelskyrkan

TORSDAG 31 JANUARI

09.30-12.00 Öppet hus
Babysång & café
Prästgården

SÖNDAG 3 FEBRUARI

11.00 Min kyrka
Yvonne Iversen, präst
Uppenbarelskyrkan

Åsnor, kameler, söta små
lamm, herdar och änglar,
Josef och Maria och natur-
ligtvis det lilla Jesusbarnet.
Under hela december kan du
komma och titta på julkrub-
ban i Uppenbarelskyrkan.

Med reservation för ändringar.

En gemenskap. En tillhörighet. Om du vill bli medlem i Svenska kyrkan, kontakta expeditionen

08-748 19 00, Saltsjöbadens församling, Kyrkplan 2, 133 34 Saltsjöbaden eller saltsjobadens.forsamling@svenskakyrkan.se.

ÖPPETTIDER

FÖRSAMLINGSEXPEDITIONEN

Måndag, onsdag-fredag kl 09.00-11.30 samt
kl 13.00-15.00.

Tisdagar kl 10.30-11.30 samt kl 13.00-15.00
Kontakta oss för att boka tid för samtal, dop, bröllop
eller begravning och för andra frågor.

UPPENBARELSKYRKAN

Vardagar kl 08.00-16.00
Lördagar kl 09.00-16.00
Söndagar kl 09.00-16.00

SKOGSÖ KAPELL

Vardagar kl 08.00-16.00
Lördagar kl 09.00-16.00
Söndagar kl 09.00-16.00

Döpta

Vilmer Bo Bertil Hummel
William Åke Olof Nordenström
Eva Lovisa Olsén
Gustav Knut Thure Bünger
Mini Elvira Christin Strindberg
Sonja Lou Ann Strindberg
Tage Westlund

Arvidna

Irma Kristin Olivendahl
Eva Maria Torell
Rune Ferdinand Bergström
Bengt Axel Rietz
Daisy Sundmark
Erik Gunnar Zetterström
Karl Rune Torsten Lönnebring
Ulla Birgitta Nilsson
Eva Ingeborg Söderström

TANKEN

med kyrkoherde Thomas Arlevall

”Om vi bara tittar efter ordentligt”

JAG MINNS HUR det var när jag gick i högstadiet och alla skulle göra syntest och kolla färgseendet. Då fick man titta på ett antal fyrkanter med en massa prickar i olika färg. Där i gyttret av färger skulle en siffra träda fram och så skulle du säga högt vilken siffra du såg. Hade du bra färgseende så kunde du bli stridspilot. Det vill säga om du såg siffran. Det gjorde inte jag. ”Du har defekt färgseende” sa skolsköterskan. Någon stridspilot kunde jag inte bli. Så här i efterhand var det väl en välsignad tur eftersom det var präst jag skulle bli... 😊

Men det är märkligt det där vad man ser och inte ser.

DET TOG FEM ÅR innan jag upptäckte att väggen ovanför stora ingången till Uppenbarelsekyrkan är täckt av stjärnbilder. Den väggen hade jag sett så många gånger och inte sett något annat än just en vägg. Så en vinterdag när det hade snöat rejält och blåst en kraftig västlig vind och jag var på väg in i kyrkan stannade jag upp på kyrkplan och såg stjärnbilderna för första gången. Snön hade fastnat på de små tegelklossarna som utgjorde stjärnformationerna.

DÅ FÖRSTOD jag vad Nathan Söderblom hade tänkt på när han klurade ut sin Uppenbarelseteologi för Saltsjöbadens kyrka. Var är första platsen där vi människor kan ana Gud? Jo, i naturen, de snöbeklädda skogarna, fjällen och stjärnhimlen.

DET TOG MIG ytterligare 12 år innan jag såg det som artikeln i Saltaren berättar om i detta nummer: de tre

kungarna som blickar ner mot stallet med den lilla krubban där Jesus föddes. Jag som har varit inne i kyrkan flera gånger i veckan i snart sjutton år hade missat att se detta trots att jag tittat på väggen med målningarna så många gånger. Därför att jag hade tittat och sett det jag ville se och var inte öppen för att se det som också fanns där, som bara väntade på att bli upptäckt. Det var faktiskt en liten ”uppenbarelse”.

SÅ TROR JAG att det kan vara med en hel del i våra liv. Ibland missar vi något viktigt när vi tror att vi tittar på rätt saker. Vi ser det vi vill se, men missar det vi kunde ha sett, något som finns där och bara väntar på att bli upptäckt, bli ”uppenbarat”.

SÅ TROR JAG att det är också med bibelns berättelser om Gud. Människan söker efter Gud i det stora, det mäktiga, och Gud är långt borta, någonstans i stjärnhimlen. Men julens berättelse försöker få oss att rikta om blicken och se efter en gång till. För Gud är mycket närmare än vi tror. Mitt framför näsan faktiskt.

I JULENS BERÄTTELSE ser vi Gud i kärleken mellan två människor. Vi ser Gud i det lilla barnet som är kärleksgåvan till Maria och Josef och en kärleksgåva till oss alla. Där är Gud, mitt i vår kärlek och i vår glädje. Våldigt nära, om vi bara tittar efter ordentligt...

Jag önskar dig en välsignad jul!

THOMAS JUST NU

Missa inte...

...Jazz i jul på Annandagen. Stämningsfullt, vackert och svängigt på en och samma gång.

Hoppas på...

... mycket snö och minusgrader till jul.

Ser fram emot...

...alla möten med församlingsbor under jul och nyår.